

SP.

★ ROOD
JONG IN DE SP

Nachtbus

**Tilburg, Loon op Zand, Kaatsheuvel,
Sprang-Capelle, Waalwijk**



Eindrapport

Maart 2008

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Doel van de proef.....	4
Opzet van de proef.....	4
Resultaten.....	5
Enquête.....	5
Verloop van de proef.....	7
Tellingen tijdens de proef.....	7
Kosten-Baten overweging.....	9
Conclusies.....	10
Dankwoord.....	11
Bijlagen.....	12

Voorwoord

Uitgaan in Tilburg is voor veel jongeren uit deze regio een van de favoriete bezigheden op de vrijdag- en zaterdagavonden. Alleen de terugreis naar huis geeft nu altijd een hoop gedoe. Ze moeten fietsen, het is de vraag hoe veilig dat is om 4 uur `s nachts. Sommigen kunnen hun ouders inschakelen om zich op te laten halen, maar de meeste ouders zitten daar niet op te wachten. Autobezitters kunnen een BOB aanwijzen. Niet zo leuk voor de BOB en daarbij vormt ook voor een 'onbeschonken bestuurder' vermoeidheid een groot risico in het verkeer.

En dan is er nog de taxi natuurlijk. Maar ja, een legale is nogal duur en de beurs van de gemiddelde jongere puilt nou niet direct uit. Logisch gevolg is dat ze vaak kiezen voor een goedkopere illegale taxi, met alle bijbehorende veiligheidsrisico's. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

Een nachtbus voor een aanvaardbare prijs zou voor al deze jongeren dé oplossing zijn.

Vooraf in de gemeente Loon op Zand is de Nachtbus vanuit Tilburg al jaren een "hot item". Een aantal vrijwilligers van Jongeren centrum de Kuip in Loon op Zand hebben de afgelopen jaren al van alles geprobeerd om deze bus van de grond te krijgen. Ze hebben handtekeningen verzameld, met de wethouder gesproken, zijn in het provinciehuis geweest. Elke keer vinden ze een luisterend oor: iedereen, tot mevrouw Maij-Weggen aan toe, vindt dat hij er moet komen, maar ondertussen is 'ie er nog steeds niet.

Telkens als er verkiezingen voor de deur staan, staat het onderwerp hoog op de agenda bij de diverse politieke partijen. "Ja, die bus moet er komen en daar gaan wij ons best voor doen" maar als puntje bij paaltje komt en de vraag "Wie moet dat betalen?" dient zich aan, geven de bestuurders en de politici niet thuis.

Na alle mooie beloften is het volgens de SP nu tijd voor daden. Op vrijdag 29 februari en zaterdag 1 maart 2008 heeft de SP eenmalig een Nachtbus laten rijden om te laten zien hoe groot de behoefte eigenlijk is. Tijdens en voorafgaand aan de proef is een onderzoek uitgevoerd, waarbij enquêtes zijn afgenomen onder 512 jongeren uit Loon op Zand, Kaatsheuvel, Waalwijk en Sprang-Capelle. De relevante gegevens zijn in dit rapport weergegeven. Het rapport wordt aangeboden aan de bestuurders en de politici in de betrokken gemeentes en bij de provincie.

Doel van de proef

Het doel van de proef is tweeledig. In de eerste plaats willen we onderzoeken hoe groot de behoefte aan een Nachtbus tussen Tilburg en Waalwijk is. Gesprekken met jongeren doen vermoeden dat die behoefte erg groot is maar een stellige uitspraak hierover kan pas worden gedaan als de bus daadwerkelijk heeft gereden.

Daarnaast zijn we geïnteresseerd in de financiële haalbaarheid van een structurele nachtbus.

De onderzoeksvragen kunnen daarmee als volgt worden geformuleerd.

- Hoeveel mensen zouden gebruik gaan maken van de Nachtbus?
- Op welke avond(en) en tijd(en) is de behoefte het grootst?
- Hoe is verdeling van de vraag over de verschillende dorpen?
- Wat zou men willen betalen voor een nachtritje naar huis?

Ook andere (minder relevante) vragen zullen aan de orde komen.

- Hoe oud zijn de passagiers?
- Hoe komen ze nu thuis na een avondje stappen?

Opzet van de proef

Voorafgaand aan de proef is er een enquête uitgezet via internet. Omdat de doelgroep bestaat uit jongeren, die de weg kennen op de digitale snelweg, is verspreiding van de enquête via de andere media niet nodig geweest, Via e-mail, MSN en Hyves heeft het nieuws zich snel verspreidt. De enquête is te vinden in bijlage I.

Op vrijdagnacht (29-02-08 op 01-03-08) en op zaterdagnacht (01-03-08 op 02-03-08) reden er twee bussen tussen Tilburg en Waalwijk.

Vertrekpunt: Ijssalon Intermezzo in Tilburg

Vertrek: 2:00 u, 3:00 u, en 4:00 u (en zonodig nog een om ca. 4:15 u).

Route: Veolia-lijndienst 136 Loon op Zand, Kaatsheuvel, Sprang, Waalwijk.

Tijdens deze ritten werd geteld hoeveel passagiers er meereden en in welk dorp ze uitstapten.

In eerste instantie is Veolia-BBA, die het normale openbaar vervoer in de regio verzorgt, benaderd, maar deze organisatie mocht in verband met de concessie-rechten niet meewerken aan de proef zonder expliciete toestemming van de provincie. De SP heeft besloten om niet op die eventuele toestemming te wachten en is met een ander bedrijf in zee gegaan. De bussen en chauffeurs zijn geleverd door Sabeh-tours te Berkel Enschtot.

In verband met de recente ontwikkelingen rond de andere Nightliners in Tilburg, achtte de SP het noodzakelijk om professionele beveiliging in te huren. BBL-beveiligingen te Best verzorgde de ordebewaking. Per bus reden er twee professionele beveiligers mee en daarnaast nog 2 vrijwilligers (SP-ers).

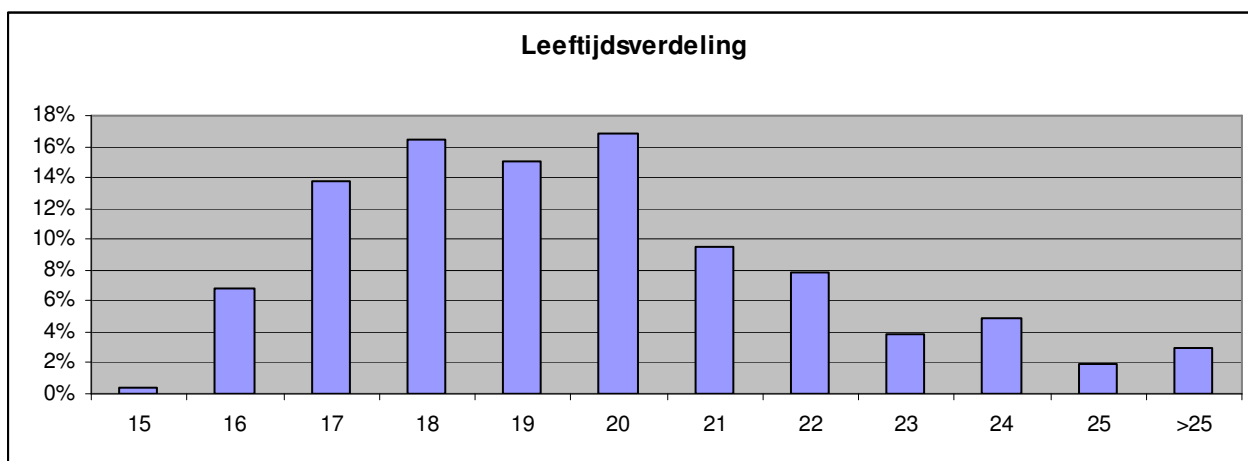
Resultaten

Enquête

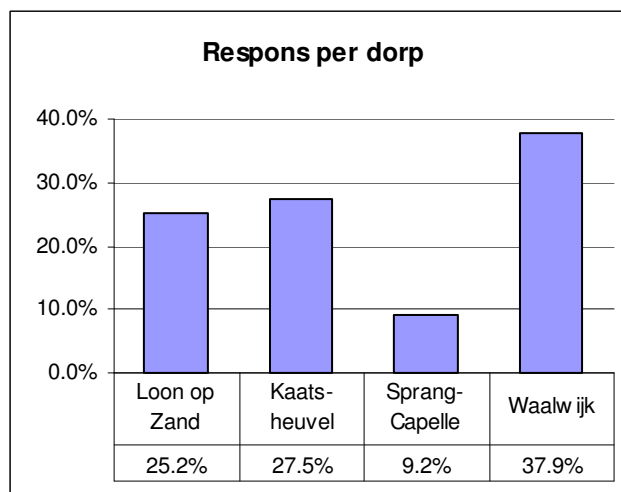
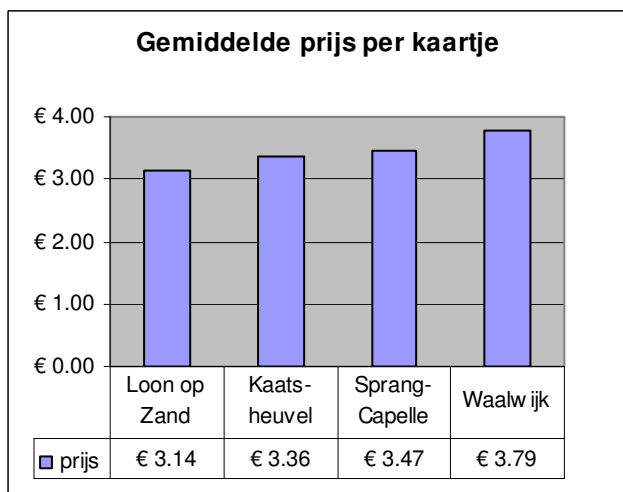
Ondanks de zeer geringe publiciteit voor deze enquête is de respons erg hoog te noemen. Er zijn in totaal 512 ingevulde web-formulieren ontvangen.

Vanwege de niet controleerbare verspreiding van een enquête via internet is geen sprake van een representatieve steekproef onder jongeren uit de regio. De grote respons en de gegeven antwoorden geven echter wel een goede indruk van de omvang en de aard van de behoefte.

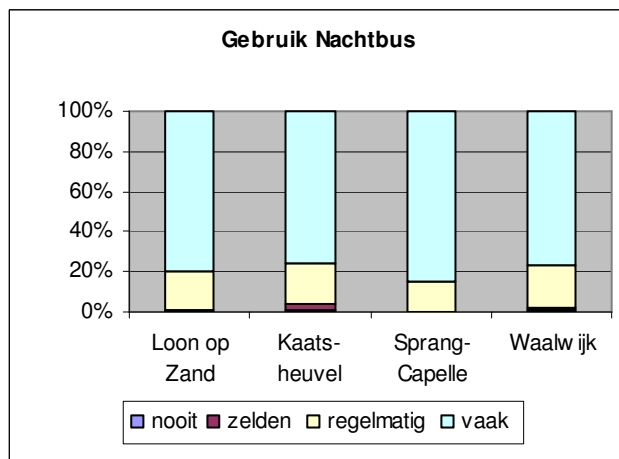
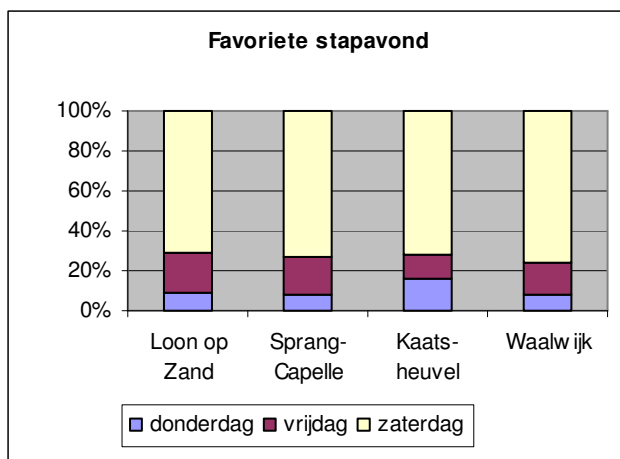
De meest relevante resultaten van de enquête worden hieronder weergegeven.



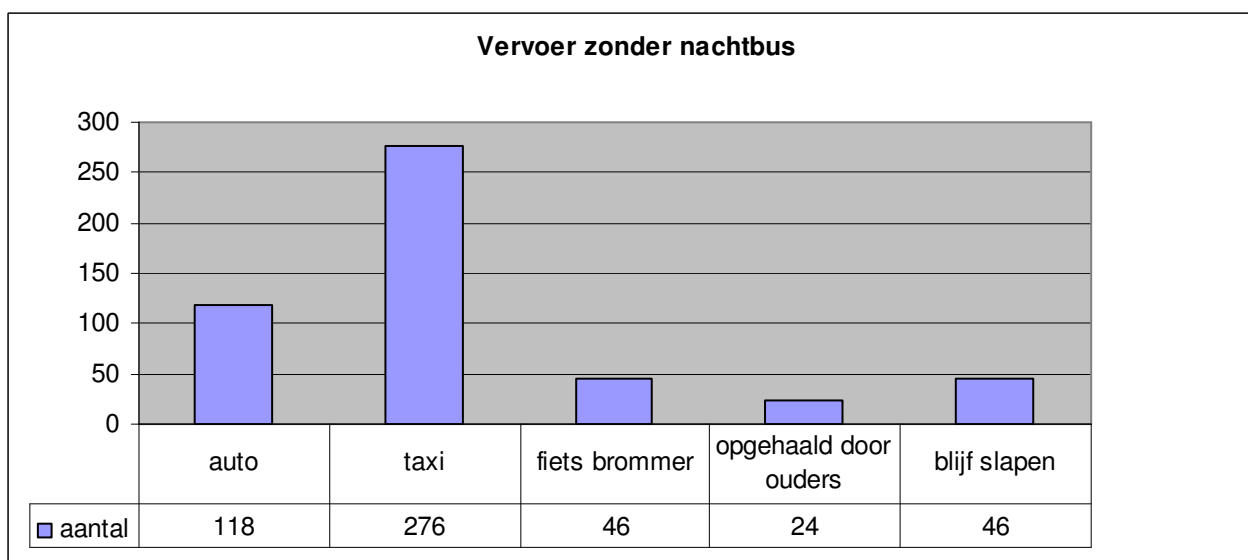
De behoefte aan een nachtbus is het grootst onder jongeren tussen de 16 en 22 jaar.



De jongeren willen gemiddeld tussen de € 3,00 en € 4,00 betalen voor een nachtrit naar huis. Hierbij valt op dat hoe groter de afstand tot Tilburg is, hoe meer ze willen betalen. De respons op deze enquête is het grootst onder jongeren uit Waalwijk, gevolgd door Kaatsheuvel en Loon op Zand.



De favoriete stapavond is overduidelijk de zaterdag gevolgd door de vrijdag. De meeste jongeren zouden vaak (meer dan 2 keer per maand) gebruik maken van de nachtbus. Er zijn geen duidelijke verschillen tussen de dorpen.



Als er een nachtbus zou zijn,

- Rijden er `s nachts 118 jongeren minder in een auto (met of zonder BOB) door de regio. Dat is minimaal 30 auto's die dan niet het risico lopen op een fataal ongeluk.
- Zijn er 276 jongeren niet meer afhankelijk van een (al dan niet zwarte) taxi. Dus een minder grote aanslag op hun toch al krappe beurs en/of minder dronken taxi-bestuurders op de weg en minder potentiële berovingen.
- Lopen 46 jongeren minder de kans om iets naars mee te maken, terwijl ze op de fiets door de bossen rijden.
- Kunnen de ouders van 24 jongeren rustig doorslapen.
- Hoeven 46 jongeren minder voor de zoveelste keer een beroep te doen op de gastvrijheid van hun vrienden / klasgenoten.

Verloop van de proef

De proef is zeer goed verlopen. De opkomst was met name op zaterdagavond erg hoog maar viel nog net binnen de capaciteit. De bussen zaten propvol en er is niemand achtergebleven in Tilburg vanwege ondercapaciteit. Ook hebben zich geen noemenswaardige ongeregelheden voorgedaan. De beveiligers hebben niet hoeven optreden. Er is weliswaar een klacht ingediend wegens geluidsoverlast na het uitstappen van een groep jongeren in Kaatsheuvel maar van schade, die in eerste instantie door de klager werd gesuggereerd, was geen sprake. We hebben ervoor gekozen om de bus te laten stoppen bij elke aan het traject gelegen bushalte. De stappende jongeren hadden waarschijnlijk ook genoeg genomen met een, twee of drie uitstaphaltes per dorp, waardoor eventuele overlast geminimaliseerd kan worden.

Tellingen tijdens de proef

Er zijn op beide avonden twee bussen ingezet, een gelede (harmonica)-bus met een capaciteit van 130 passagiers en een enkelvoudige bus met een capaciteit van 80 passagiers. De vrijwilligers in de bussen hebben tijdens de proef geteld hoeveel mensen er meereden en waar ze uitstapten. Het blijft natuurlijk een momentopname maar deze metingen geven een redelijk betrouwbaar beeld van de omvang van de vraag in de verschillende dorpen in deze regio.

Hieronder een overzicht van van het aantal vervoerde passagiers per bus.

vrijdag op zaterdag	29-02 op 01-03	vrijdag op zaterdag	29-02 op 01-03	vrijdag op zaterdag	29-02 op 01-03
Vertrektijd bus	2 uur	Vertrektijd bus	3 uur	Vertrektijd bus	4 uur

Passagiers	Aantal	Passagiers	Aantal	Passagiers	Aantal
Loon op Zand	13	Loon op Zand	18	Loon op Zand	15
Kaatsheuvel	5	Kaatsheuvel	0	Kaatsheuvel	19
Sprang Capelle	0	Sprang Capelle	2	Sprang Capelle	0
Waalwijk	0	Waalwijk	7	Waalwijk	26
Totaal	18	Totaal	27	Totaal	60

Totaal Vrijdag 105

Op vrijdag hebben we 105 passagiers vervoerd. Er was een totale capaciteit voor 420 personen. Dat was blijkbaar wat overdreven. We hadden op vrijdag kunnen volstaan met één bus voor 80 passagiers.

zaterdag op zondag	01-03 op 02-03
Vertrektijd bus	2 uur

zaterdag op zondag	01-03 op 02-03
Vertrektijd bus	3 uur

zaterdag op zondag	01-03 op 02-03
Vertrektijd bus	3:15 uur

Passagiers	Aantal
Loon op Zand	9
Kaatsheuvel	0
Sprang Capelle	1
Waalwijk	5
Totaal	15

Passagiers	Aantal
Loon op Zand	15
Kaatsheuvel	19
Sprang Capelle	7
Waalwijk	22
Totaal	63

Passagiers	Aantal
Loon op Zand	5
Kaatsheuvel	24
Sprang Capelle	0
Waalwijk	12
Totaal	41

zaterdag op zondag	01-03 op 02-03
Vertrektijd bus	4 uur

zaterdag op zondag	01-03 op 02-03
Vertrektijd bus	4:15 uur

Totaal zaterdag 328

Passagiers	Aantal
Loon op Zand	46
Kaatsheuvel	45
Sprang Capelle	4
Waalwijk	35
Totaal	130

Passagiers	Aantal
Loon op Zand	31
Kaatsheuvel	32
Sprang Capelle	3
Waalwijk	13
Totaal	79

Op zaterdag zijn er 328 passagiers vervoerd. De bus van 2:00 uur was niet druk. Kennelijk is dit tijdstip voor de meesten te vroeg om al naar huis te gaan.

De grootste piek was om 4:00 uur net na sluitingstijd van de kroegen in Tilburg. Ook rond 3:00 was het erg druk. Wellicht kan dit verklaard worden doordat veel jongeren zich zorgen maakten over ondercapaciteit in de bussen van 4:00 uur. En terecht zoals nu blijkt. In de bussen na 4:00 uur was nog precies 1 plaats over.

Voor beide avonden kan opgemerkt worden dat de bekendheid onder jongeren met het fenomeen nachtbus bij een structurele inzet zal groeien. Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat ook de belangstelling voor en het gebruik van de nachtbus hiermee zal toenemen.

Tijdens de proef was het vervoer gratis. Openbaar vervoer aanbieden in de regio mag niet buiten de concessie-overeenkomst tussen Veolia / BBA en de provincie. Het ligt echter niet in de verwachting dat de belangstelling dramatisch zou afnemen als er van de passagiers een bijdrage wordt gevraagd. Andere vormen van nachtvervoer zijn immers nog altijd een stuk duurder of minder comfortabel. Bovendien geven de jongeren zelf aan wel wat over te hebben voor een kaartje.

Kosten-Baten overweging

Uitgaande van het bedrag dat de jongeren zelf aangeven te willen betalen, kan berekend worden hoeveel de nachtbus mag kosten om budget-neutraal geëxploiteerd te kunnen worden.

Voor het gemak rekenen we met het gemiddelde van € 3,50 per kaartje.

Dat betekent dat de bus $433 \times € 3,50 = € 1515,50$ mag per weekend zou mogen kosten om kostendekkend te zijn.

De hele proef heeft de SP iets meer gekost dan dit bedrag. De gemaakte kosten bedragen in totaal € 1701,58 maar er zijn een aantal kanttekeningen te plaatsen:

- Voor de vrijdag was er een overcapaciteit van minstens een hele bus ingehuurd.
- Gezien de getelde aantallen was op beide dagen een bus om 2:00 uur niet nodig geweest.
- Er mocht absoluut niets misgaan qua ordeverstoringen, waardoor we besloten hebben om zelf professionele beveiliging in te huren. Twee beveiligers op elke bus was misschien wat overdreven en bleek, behoudens de preventieve werking die ervanuit ging, zelfs geheel overbodig.
- Ook voor de beveiliging heeft de overcapaciteit hogere kosten opgeleverd dan noodzakelijk was geweest.
- In het totale bedrag zijn ook de kosten voor publiciteit meegenomen. Er zijn 5000 full-color flyers gedrukt. Zonder deze flyers was het totale bedrag al onder € 1515,50 gekomen.
- Een goede concessie-overeenkomst voor deze vorm van openbaar vervoer op structurele basis levert onherroepelijk lagere prijzen op dan de SP voor dit incidentele project heeft betaald.

Op basis van de cijfers kan geconcludeerd worden dat een Nachtbus op het traject Tilburg-Waalwijk zeker kostendekkend maar waarschijnlijk zelfs winstgevend geëxploiteerd kan worden.

Conclusies

Na twee nachten 'proefrijden' en het afnemen en verwerken van vele enquêteformulieren kan geconcludeerd worden dat er onder jongeren uit de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk zeker een grote behoefte is aan een nachtbus. Ondanks de relatieve onbekendheid met een nachtbus op dit traject, maakten in het eerste weekend al 433 jongeren gebruik van de nachtbus. Dit aantal zal naar verwachting alleen maar stijgen wanneer de nachtbus structureel ingezet wordt en de bekendheid daardoor toeneemt. Van de ondervraagde jongeren geeft bovendien ruim 80% aan vaak (meer dan twee keer per maand) gebruik te willen maken van de nachtbus. De zaterdag is hierbij veruit de populairste avond.

De jongeren zijn bereid om €3,00 tot €4,00 te betalen voor een buskaartje, waarbij de prijs toeneemt met de afstand tot Tilburg. Op basis van de cijfers kan geconcludeerd worden dat een nachtbus op het traject Tilburg-Waalwijk zeker kostendekkend maar waarschijnlijk zelfs winstgevend geëxploiteerd kan worden.

Naast deze harde cijfers pleiten er nog vele andere argumenten voor een nachtbus Tilburg - Waalwijk, via Loon op Zand, Kaatsheuvel en Sprang-Capelle. Meer dan de helft van de jongeren kiest bij gebrek aan nachtbus voor vervoer per taxi. Gedwongen door een beperkt budget wordt hierbij vaak gekozen voor een illegale taxi, met alle bijbehorende veiligheidsrisico's. Ook voor de jongeren die tot op heden zijn aangewezen op de fiets, is veiligheid een belangrijk argument om voor een nachtbus te kiezen. 's Nachts terug naar huis moeten fietsen, wordt zeker niet als veilig ervaren. Wanneer er alcohol is gedronken is het bovendien illegaal, hetgeen vele jongeren niet eens weten, laat staan dat ze er rekening mee houden. Ook jongeren die 's nachts met de auto terugrijden, vormen door de vermoeidheid van een avond stappen een gevaar voor de verkeersveiligheid. Een nachtbus is voor alle stappende jongeren een uitkomst.

Kortom: er is een grote behoefte aan een nachtbus tussen Tilburg en Waalwijk. Jongeren zijn bereid te betalen voor een nachtbus waardoor deze kostendekkend dan wel winstgevend geëxploiteerd kan worden. Het instellen van een nachtbus levert een grote bijdrage aan de verkeersveiligheid op deze route en tevens aan de leefbaarheid in de betreffende dorpen.

Veel politieke partijen, zowel in de gemeente Loon op Zand als in de provincie, hebben de jongeren al herhaaldelijk beloofd dat de nachtbus er gaat komen. De provincie is in eerste instantie verantwoordelijk voor de concessieafspraken met Veolia.

Maar dit proces duurt nu al veel te lang. Het wordt nu tijd voor daden. Daarom ligt hier ook voor de gemeenten een taak. Het loont de moeite om te onderzoeken hoe de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk, in overleg met de provincie, voorlopig zelf een nachtbusdienst kunnen verzorgen. De jongeren wachten al jaren. En gezien de vele beloften die aan hen gedaan zijn, zou het onacceptabel zijn om ze nog langer te laten wachten.

Ze roepen daarom terecht: Ik wil het, ik wil het, ik wil het... en ik wil het NU !!!
Laat ze niet nog een keer als 'roepende in de woestijn' achterblijven.

Dankwoord

Aan deze proef heeft een groot aantal mensen meegewerkt. Een dankwoord aan hen is meer dan op z'n plaats.

De Kuip.

De vrijwilligers van jongerencentrum de Kuip in Loon op Zand, in het bijzonder Stephanie Toorians en Bart van Drunen, hebben in het voortraject al heel veel inspanningen verricht. Als de bestuurders, na hun handtekeningen-actie en hun gesprekken met wethouders en ambtenaren, gewoon hadden geluisterd en hun werk hadden gedaan, was de bemoeienis van de SP helemaal niet nodig geweest.

De SP

Marieke Broekmeulen van ROOD (jongeren in de SP) afdeling Tilburg heeft de zaak uiteindelijk aangekaart bij de SP-fractie in de Provinciale Staten. Daarnaast heeft ze tijdens de proef, bij het vertekpunt in Tilburg, de coördinatie en de informatievoorziening aan de passagiers verzorgd.

De SP-statenfractie heeft de proef gefinancierd en begeleid. Met dank aan Nico Heijmans, Mahmut Erciyas en Spencer Zeegers.

Eric Kuijpers van de SP Loon op Zand heeft zich bezig gehouden met de organisatie en de coördinatie van de proef, de enquête en met het schrijven van dit eindrapport.

Sabeh-tours en BBL-beveiligingen

De bussen en chauffeurs zijn geleverd door Sabeh-tours te Berkel Enschoot.

De beveiliging is geregeld door BBL-beveiligingen te Best. We zijn bijzonder te spreken over de flexibele afspraken die we met deze bedrijven hebben kunnen maken.

De vrijwilligers en de jongeren

En last but not least gaat onze dank naar de vele vrijwilligers die hebben geflyerd en die de passagiers in de bussen hebben geteld, alsook naar de jongeren, die hebben meegedaan aan de enquête en naar hen die gebruik hebben gemaakt van de nachtbussen, en zich voorbeeldig hebben gedragen.

Namens SP Loon op Zand
Eric Kuijpers

Namens ROOD afd. Tilburg
Marieke Broekmeulen

Bijlagen

Bijlage I: Enquete

Enquete Nightliner Tilburg-Waalwijk



1. Hoe oud ben je?

2. Waar woon je?

- Loon op Zand
- Kaatsheuvel
- Sprang-Capelle
- Waalwijk

3. Ga je wel eens uit in Tilburg?

- a. Hoe vaak? Vaak / regelmatig/ zelden/ nooit
- b. Op welke avond? Do / Vrij / Zat / anders nl.

4. Hoe kom je nu thuis na een avondje stappen?

- Niet, ik blijf overnachten bij een vriend(in)
- Mijn ouders halen me op.
- Op de fiets / brommer.
- Met de taxi
- Met de auto, we wijzen elke keer een BOB aan.

5. Hoe vaak zou je de nightliner gebruiken?

- Vaak (meer dan 2 keer per maand)
- Regelmatig (ca. 1 keer per maand)
- Zelden (minder dan 4 keer per jaar)
- Nooit

6. Wat zou je evt. willen betalen voor een kaartje?

- € 1,00
 - € 2,00
 - € 3,00
 - € 4,00
 - € 5,00
 - meer dan € 5,-
-



Nachtbus



Loon op Zand, Kaatsheuvel, Sprang, Waalwijk

Beste passagiers,

Hiernaast staat de route die de Nachtbus op 29 feb. en 1 maart gaat rijden. De bus zal in principe stoppen op alle normale bushaltes aan het traject.

Oh ja... de beveiligers hebben opdracht om streng op te treden bij evt. ordeverstoringen. Dus gedraag je en let een beetje op elkaar. Als je kotst of je misdraagt, word je zonder pardon de bus uitgezet en kun je naar huis lopen.

Vertrek:
2:00 uur
3:00 uur
4:00 uur

Hieronder de lijst met bushaltes:

Tilburg, Ijssalon Intermezzo (Heuvelring)
Loon Op Zand, Kerkstraat
Loon Op Zand, de Hoogt
Loon Op Zand, Busstation
Kaatsheuvel, Horst
Kaatsheuvel, van Heeswijkstraat
Kaatsheuvel, Braakakker
Kaatsheuvel, Marktstraat
Kaatsheuvel, Nieuwe Markt
Kaatsheuvel, Jan de Rooijstraat
Sprang, Dick Flemmingstraat (op hoek met Raadhuisstraat)
Sprang, van der Duinstraat
Sprang, Achter De Hoven
Sprang, Kerkstraat
Sprang, Torenstraat
Sprang, Kruispunt
Waalwijk, Mozartlaan
Waalwijk, Rossinistraat
Waalwijk, Sint Antoniusstraat
Waalwijk, Busstation Vredesplein



Prettig Weekend